

Onderwerp Raadsvoorstel inzake Collegevoorstel Wmo Toezicht
Vergaderdatum 25 september 2025
Zaaknummer 20250618157160

Aan de Raad

Voorstel

De gemeenteraad wordt voorgesteld:

1. Het Beleidskader Wmo-Toezicht op kwaliteit en rechtmatigheid 2025 vast te stellen.

Inleiding

Gemeenten houden toezicht in het sociaal domein om te waarborgen dat inwoners kwalitatief goede ondersteuning krijgen en dat publieke middelen op een doelmatige en rechtmatige manier worden besteed. Gemeenten zijn bovendien verplicht om Wmo-toezicht in te richten conform de Wmo 2015. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen:

1. toezicht op kwaliteit;
2. toezicht op rechtmatigheid;
3. calamiteitentoezicht.

De Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd (IGJ) onderzoekt jaarlijks hoe gemeenten het Wmo-toezicht uitvoeren en constateert dat veel gemeenten hier nog onvoldoende invulling aan geven.

In de periode 2015–2025 heeft gemeente Stein op meerdere manieren invulling gegeven aan haar wettelijke taken rond toezicht en naleving binnen de Wmo. Daarnaast beschikt Stein over een interne controlefunctie, juridische toetsing door een juridisch medewerker en vindt regionaal contractmanagement plaats in samenwerking met Sittard-Geleen. Het calamiteitentoezicht is vanaf 2015 structureel belegd bij de GGD Zuid-Limburg.

In 2024 is gemeente Stein samen met de gemeenten Beek en Sittard-Geleen gestart met de formele inbedding van het Wmo-toezicht. Dit betreft een actueel traject, waarbij onder meer de aanstelling van formele toezichthouders (begin 2025) op het gebied van rechtmatigheid en kwaliteit een belangrijk onderdeel vormt. Voor deze twee vormen van toezicht is een beleidskader gemaakt.

De gemeente Sittard-Geleen regelt ook voor de gemeenten Stein en Beek het Wmo-toezicht. Dit is een uitbreiding van de huidige samenwerking tussen de drie gemeenten voor inkoop, contract- en leveranciersmanagement van Wmo maatwerkvoorzieningen en voor de uitvoering van beschermd wonen.

Argumentatie

1.1 Een beleidskader is een belangrijke randvoorwaarde, want het voldoet aan de wettelijke verplichting om Wmo-toezicht in te richten.

Gemeenten zijn op grond van de Wmo 2015 verplicht om toezicht te houden op de kwaliteit en rechtmatigheid van Wmo ondersteuning. Zonder beleidskader ontbreekt een duidelijke basis om het toezicht structureel, integraal en eenduidig vorm te geven.

Met het beleidskader 'Wmo-toezicht op kwaliteit en rechtmatigheid' (verder: het beleidskader) beoogt de gemeente het toezicht op kwaliteit en rechtmatigheid integraal vorm te geven en te versterken, om te voldoen aan haar wettelijke taak.

Bovendien wordt een wetswijziging voorbereid die gemeenten verplicht om het Wmo-toezicht te intensiveren en verder te professionaliseren. Door hier nu al in het beleidskader rekening mee te houden, wordt voorkomen dat later opnieuw aanpassingen nodig zijn.

1.2 Een beleidskader zorgt voor een stevig fundament en professionalisering van het toezicht op kwaliteit en rechtmatigheid.

Het beleidskader is opgesteld om visie en kaders te stellen voor de gezamenlijke uitvoering van het gemeentelijk Wmo-toezicht op kwaliteit en rechtmatigheid met gemeenten Beek en Stein. De inrichting van de toezichtfunctie is de basis van waaruit het toezicht de komende tijd uitgewerkt en geïmplementeerd wordt.

Het beleidskader maakt een zorgvuldige uitvoering van het toezicht mogelijk met daarbij borging van het proces van toezicht in de hele organisatie.

Enkele kernpunten uit het beleidskader zijn:

- toezicht op kwaliteit en rechtmatigheid hangen samen/zijn verbonden met elkaar;
- proactief én reactief toezicht houden;
- positionering dicht bij de uitvoeringspraktijk;
- het proces van toezicht.

1.3 Samenwerken met de gemeenten Sittard-Geleen en Beek zorgt voor meer efficiëntie en betere kwaliteit.

Door de samenwerking met de gemeenten Sittard-Geleen en Beek is er schaalvoordeel en vergoten we de uitvoeringskracht. Veel aanbieders zijn in alle drie de gemeenten actief waardoor samenwerking leidt tot meer eenduidige afspraken en uitvoering van toezicht.

Financiële onderbouwing

Voor uitvoering van dit beleidskader zijn drie Wmo-toezichthouders aangesteld voor de drie gemeenten van de Westelijke Mijnstreek. De kosten Wmo toezicht voor de gemeente Stein bedragen €74.400,-. Deze bekostiging van de toezichthouders zijn structureel opgenomen in de begroting.

Bijdrage aan strategische toekomstvisie 2040:

Dit collegevoorstel draagt bij aan toekomstdoel 1: Een gemeente met een sociale veerkrachtige basis en vitale wijken en kernen.

Stevig Wmo-toezicht draagt eraan bij dat inwoners kwalitatieve, doelmatige en rechtmatige ondersteuning krijgen. Zo borgen we dat zorggelden terecht komen bij de inwoners die dat het hardst nodig hebben, dat de ondersteuning die is afgesproken ook wordt geleverd en dat deze passend is (bij de behoefte van de inwoner en gericht op het versterken van zelfredzaamheid).

Relevante beschikbare achtergrondinformatie

De exacte inhoud van de verwachte wetswijziging is nog onbekend.

Naast het feit dat de Wmo 2015 de gemeente verplicht om Wmo-toezicht in te richten, moet de gemeente ook rekening houden met mogelijke wetswijzigingen. Er wordt een wetswijziging verwacht waarvan de exacte inhoud nog niet bekend is, echter is de strekking van deze wetswijziging wel bekend, namelijk:

- dat er een beleidskader moet zijn;
- dat de gemeente moet motiveren of en met wie men samenwerkt;
- hoe het toezicht is ingericht
- hoe onafhankelijkheid van de toezichthouders wordt geborgd.

Deze uitgangspunten zijn onderdeel van het voorliggende beleidskader Wmo-toezicht.

Medezeggenschap

De Adviesraad Sociaal Domein, de adviesraad van de gemeente Beek en de Wmo-raad van gemeente Sittard-Geleen zijn gevraagd om mee te denken/betrokken.

Burgemeester en Wethouders,

de Secretaris,

ValidSigned door Carolien Klesman
op 01-09-2025

de Burgemeester,

ValidSigned door Marion Leurs-Mordang
op 01-09-2025

